

ΑΝΑΡΤΗΤΕΟ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΤΟΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
& ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗΣ**

Αθήνα, 12/03/2018

Αρ. πρωτ.: Γ3δ/ Γ.Π.οικ. 21258

Ταχ. Διεύθυνση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 101 87
Πληροφορίες : Μ. Τσαντίδου,
Στρ. Χατζηχααραλάμπους
Τηλέφωνο : 213-2161333/1623
Φαξ : 213-2161919
E-mail : pfy4@moh.gov.gr,
pfy3@moh.gov.gr

**ΠΡΟΣ : ΟΠΩΣ Ο ΠΙΝΑΚΑΣ
ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ**

**ΘΕΜΑ: Παγκόσμια Ημέρα Στοματικής Υγείας (World Oral Health Day) - 20η
Μαρτίου 2018**

Σχετ: 1. Το με αριθμ. Γ3δ/ΔΦ 4.3, ΦΑΥ9.2016/Γ.Π./οικ.9350/08.02.2016 έγγραφο της Δ/νσης Π.Φ.Υ. και Πρόληψης, με θέμα : «Υπενθύμιση του αρ. πρωτ. Γ3δ/ΔΦΑΥ9/Γ.Π./οικ.60005/5.08.2015 έγγραφο της Δ/νσης Π.Φ.Υ. και Πρόληψης, με θέμα «Καθορισμός ενιαίων διαδικασιών έκδοσης Εγκυκλίων για Παγκόσμιες και Διεθνείς Ημέρες /Εβδομάδες για θέματα υγείας»
2. Το με αρ. πρωτ. 424/Φ45,ΠΗΣΥ/06-03-2018 έγγραφο της Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας

Η Δ/νη Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και Πρόληψης, Τμήματα Στοματικής Υγείας & Οδοντιατρικής Περίθαλψης και Ανάπτυξης Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας & Πρόληψης, στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Στοματικής Υγείας (World Oral Health Day), όπως αυτή έχει καθιερωθεί από την Παγκόσμια Οδοντιατρική Ομοσπονδία (FDI - World Dental Federation), και είναι η 20η Μαρτίου εκάστου έτους, σας ενημερώνει για τα ακόλουθα:

Α. Η Παγκόσμια Ημέρα Στοματικής Υγείας έχει ως στόχο να αναδεικνύει τα πλεονεκτήματα του υγιούς στόματος και να προάγει παγκόσμια τη γνώση για τα

ζητήματα γύρω από τη στοματική υγεία, καθώς και για τη σπουδαιότητα της στοματικής υγιεινής για όλους/ες – νέους/ες και ηλικιωμένους/ες. Η σπουδαιότητα της Παγκόσμιας Ημέρας Στοματικής Υγείας, έγκειται στο γεγονός ότι το 90% του πληθυσμού θα εμφανίσει κάποια στοματική νόσο κατά τη διάρκεια της ζωής του/ης, καθώς και ότι πολλές από τις νόσους του στόματος μπορούν να προληφθούν μέσω της αυξημένης υποστήριξης της Πολιτείας, των επιστημονικών ενώσεων και των κοινωνικών φορέων στην πρόληψη, έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία.

Β. Το μήνυμα της φετινής Παγκόσμιας Ημέρας Στοματικής Υγείας είναι: **«Κάνε Ααα! Σκέψου το στόμα σου-Σκέψου την υγεία σου»** και επικεντρώνεται στο γεγονός ότι η διατήρηση της υγείας του στόματός μας έχει αποφασιστική σημασία για τη διατήρηση της γενικής μας υγείας. Προστατεύουμε το στόμα και το σώμα μας ξεκινώντας από νωρίς στη ζωή μας και:

- ακολουθώντας υγιεινή διατροφή, με χαμηλή περιεκτικότητα ζάχαρης και πλούσια κατανάλωση φρούτων και λαχανικών
- αποφεύγοντας το κάπνισμα
- αποφεύγοντας την υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ
- υιοθετώντας συνήθειες καλής στοματικής υγιεινής:
 - ο βουρτσίζουμε τα δόντια μας για δύο λεπτά, δύο φορές την ημέρα, με απλή ή ηλεκτρική οδοντόβουρτσα και φθοριούχα οδοντόπαστα
 - ο δεν ξεπλένουμε με νερό αμέσως μετά το βούρτσισμα, αντ' αυτού φτύνουμε την περίσσεια της οδοντόπαστας
 - ο ξεπλένουμε με ένα φθοριούχο στοματικό διάλυμα ή μασάμε τσίχλα χωρίς ζάχαρη, μετά τα γεύματα και τα σνάκς, εάν δεν είναι δυνατό το βούρτσισμα των δοντιών
 - ο καθαρίζουμε τα μεσοδόντια με τη χρήση οδοντικού νήματος ή άλλων καθαριστικών μέσων για επιπλέον όφελος
- φορώντας προστατευτικό νάρθηκα όταν ασχολούμαστε με αθλήματα επαφής
- μη αμελώντας να επισκεπτόμαστε τον οδοντίατρό μας για τακτικό έλεγχο και καθαρισμό

Γ. Ο νόμος 4486/2017 «Μεταρρύθμιση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, επείγουσες ρυθμίσεις αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 115 Α') ρυθμίζει πλέον την παροχή της πρωτοβάθμιας οδοντιατρικής περίθαλψης από τα Κέντρα Υγείας της χώρας.

Επισημαίνουμε ιδιαίτερα ότι στο άρθρο 1 παρ. 2 υποπαρ. ια. ορίζεται ότι στις παρεχόμενες από τα Κέντρα Υγείας υπηρεσίες περιλαμβάνονται η πρωτοβάθμια οδοντιατρική και ορθοδοντική φροντίδα, με έμφαση στην πρόληψη, και ότι η παρ. 3 του ίδιου άρθρου προβλέπει ότι «*οι υπηρεσίες Π.Φ.Υ. οργανώνονται και λειτουργούν, σύμφωνα με τις αρχές της δωρεάν καθολικής υγειονομικής κάλυψης του πληθυσμού, της ισότιμης πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας, της ειδικής μέριμνας για τις ευάλωτες και ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, ...*»

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 υποπαρ. δ τα Κέντρα Υγείας παρέχουν υπηρεσίες οδοντιατρικής φροντίδας ενηλίκων και παιδιών.

Η Υπηρεσία μας έχει ενημερώσει με το με αρ πρωτ Γ1δ/ΓΠ οικ 95882/21-12-2017 έγγραφο όλα τα Κέντρα Υγείας της χώρας και τις Διοικήσεις Υγειονομικών Περιφερειών για τις παραπάνω προβλέψεις του Ν. 4486/2017.

Δ. Με το με αρ. πρωτ. Γ1γ/ΓΦ3.3,13,18 ΦΑΥ4,6/ΓΠ οικ. 89548/4-12-2017 έγγραφο, και μετά από συνεννόηση με το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, το Υπουργείο μας έχει δώσει οδηγίες για την καθολική υλοποίηση από τα Κέντρα Υγείας της χώρας την τρέχουσα σχολική χρονιά προγράμματος αγωγής στοματικής υγείας στα παιδιά της 1ης και 2ης τάξης των Δημοτικών Σχολείων της περιοχής ευθύνης τους. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει αγωγή στοματικής υγείας, προληπτικό έλεγχο του στόματος από Οδοντίατρο, διανομή ενημερωτικών φυλλαδίων προς παιδιά και γονείς. Το πρόγραμμα δύναται να διεξάγεται και στις υπόλοιπες τάξεις του Δημοτικού με τη συνεργασία των κατά τύπους δομών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και Δ/σεων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Ε. Βάσει του νέου Οργανισμού του Υπουργείου Υγείας (Π.Δ. 121/2017, ΦΕΚ 148 Α') συστάθηκε και λειτουργεί στο Υπουργείο Υγείας Τμήμα Στοματικής Υγείας και Οδοντιατρικής Περιθαλψής, το οποίο έχει αρμοδιότητα στο συντονισμό και την παρακολούθηση των παραπάνω δράσεων και προγραμμάτων του Υπουργείου μας (στοιχεία επικοινωνίας: e-mail pfy4@moh.gov.gr, τηλέφωνα 213 – 2161333 και 213 – 2161335, fax: 213 – 2161919).

ΣΤ. Σε συνέχεια των ανωτέρω, προτείνεται ενδεικτικά, η ανάπτυξη, οργάνωση και υλοποίηση των ακόλουθων ενεργειών και δράσεων:

- Ευαισθητοποίηση και ενημέρωση μαθητών/τριών, εκπαιδευτικών και επαγγελματιών υγείας για θέματα Στοματικής Υγείας, πρόληψης και προαγωγής της υγείας.
- Επιμόρφωση επαγγελματιών υγείας, καθώς και άλλων στελεχών αρμόδιων υπηρεσιών στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα που απασχολούνται σε δομές και υπηρεσίες σχετικές με την πρόληψη και την έγκαιρη διάγνωση των παθήσεων του στόματος.
- Ευαισθητοποίηση, ενημέρωση – πληροφόρηση της κοινής γνώμης /πολιτών, και διαφόρων κατηγοριών ευπαθών ομάδων πληθυσμού/πολιτών, για θέματα σχετικά με τη στοματική υγιεινή, την πρόληψη και έγκαιρη διάγνωση του παθήσεων του στόματος.

Ειδικότερα, ενδεικτικά προτείνεται:

- Ανάρτηση αφισών και διανομή ενημερωτικού υλικού και εντύπων με οδηγίες, παροτρύνσεις και συμβουλές προς τους πολίτες αλλά και προς ειδικότερες ομάδες πληθυσμού, όπως γονείς, νέους/ες, τις/τους εκπαιδευτικούς, τις/τους επαγγελματίες υγείας, κ.α.
- Ανάρτηση του ενημερωτικού υλικού σε ιστοσελίδες Φορέων, ώστε οι ενδιαφερόμενοι/ες πολίτες να έχουν τη δυνατότητα αναζήτησης συμβουλών σχετικά με τη στοματική υγιεινή, την πρόληψη και έγκαιρη διάγνωση του παθήσεων του στόματος.
- Προβολή των μηνυμάτων και των στόχων της Παγκόσμιας Ημέρας Στοματικής Υγείας και ιδιαίτερα του μηνύματος «Κάνε Ααα! Σκέψου το στόμα σου-Σκέψου την υγεία σου» με στόχο την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του πληθυσμού, μέσω των δελτίων ειδήσεων και της διοργάνωσης ειδικών εκπομπών.

- Οι Οδοντίατροι των Κέντρων Υγείας να οργανώσουν ενημερωτικές εκδηλώσεις αφιερωμένες στο μήνυμα της φετινής Παγκόσμιας Ημέρας Στοματικής Υγείας για το κοινό και τους επαγγελματίες υγείας
- Οι φορείς υγείας, εκπαίδευσης, Τοπικής Αυτοδιοίκησης μεμονωμένα ή σε συνεργασία μεταξύ τους να οργανώσουν ενέργειες και δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και πληροφόρησης της κοινής γνώμης και ειδικών ομάδων πληθυσμού σε συνεργασία με Οδοντίατρους των Κέντρων Υγείας, Νοσοκομείων της χώρας ή με τους κατά τόπους Οδοντιατρικούς Συλλόγους.

Ζ. Προκειμένου να οργανωθούν και να υλοποιηθούν οι εν λόγω δράσεις και ενέργειες, προτείνεται οι αρμόδιοι επαγγελματίες υγείας, όπως οδοντίατροι, γενικοί ιατροί, ιατροί δημόσιας υγείας, επισκέπτες-τριες υγείας, νοσηλεύτές/τριες, κ.α., να συνεργαστούν σε κάθε επίπεδο με σχετικούς φορείς, υπηρεσίες και μονάδες των Νοσοκομείων, των Κέντρων Υγείας, της Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού, με Φορείς Κοινωνικής Φροντίδας, (ΚΑΠΗ, ΚΗΦΗ, Βοήθεια στο Σπίτι, Δημοτικά Ιατρεία κ.λ.π.), Συλλόγους, Μ.Κ.Ο., προσανατολισμένες σε θέματα πρόληψης και έγκαιρης διάγνωσης του παθήσεων του στόματος.

Θ. Οι ενδιαφερόμενοι φορείς και επαγγελματίες υγείας, γυναίκες και άνδρες δύναται να αναζητήσουν περισσότερες πληροφορίες για θέματα Στοματικής Υγείας στους ακόλουθους ιστότοπους:

Διεθνείς Ιστότοποι:

- Διεθνής Οδοντιατρική Ομοσπονδία (FDI)
<http://www.fdiworldental.org/home.aspx>
- Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO)
http://www.who.int/oral_health/en/
http://www.who.int/oral_health/action/en/
http://www.who.int/oral_health/policy/en/

Ελληνικοί Ιστότοποι:

- Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία
<http://www.eoo.gr/index.php>

http://www.eoo.gr/index.php?option=com_content&view=article&layout=edit&id=1996

(Στον παραπάνω ιστότοπο είναι αναρτημένα η αφίσα, υλικό καμπάνιας και τα ενημερωτικά κείμενα «κατανοώντας τη σχέση στόματος-σώματος», «Ελληνικός οδηγός για καλή στοματική υγεία» και «10 key facts on oral disease» (Στοματικές Παθήσεις: 10 βασικά δεδομένα) που αφορούν το μήνυμα της φετινής Παγκόσμιας Ημέρας Στοματικής Υγείας)

<http://www.geradontia.gr/>

(Στον παραπάνω ιστότοπο υπάρχει αναρτημένο ενημερωτικό υλικό προς γονείς και εκπαιδευτικούς. Το υλικό αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου από το ΕΣΠΑ Προγράμματος «Αγωγή Στοματικής Υγείας σε 800 ολοήμερα δημοτικά σχολεία και 150 σχολεία απομακρυσμένων περιοχών» με δικαιούχο την Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία)

Οι αποδέκτες του παρόντος εγγράφου, παρακαλούνται να ενημερώσουν σχετικά τις υπηρεσίες και τους εποπτευόμενους Φορείς όπως και κάθε άλλο συνεργαζόμενο Φορέα. Επίσης, το Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων του Υπουργείου Υγείας, παρακαλείται όπως ενημερώσει σχετικά όλα τα έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης.

Η παρούσα εγκύκλιος αναρτάται στον ιστότοπο του Υπουργείου Υγείας (www.moh.gov.gr στον άξονα «Υγεία» και στην ενότητα «Δ/νση Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας/Δράσεις και Προγράμματα Αγωγής Υγείας/Παγκόσμιες Ημέρες για την Υγεία».

Οι Φορείς που θα οργανώσουν εκδηλώσεις παρακαλούνται να ενημερώσουν σχετικά τη Δ/νση Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας του Υπουργείου (pfy3@moh.gov.gr, pfy4@moh.gov.gr).

Ο ΑΝΑΠΛ. ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΒΑΡΔΑΡΟΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. Προεδρία της Δημοκρατίας, Βασ. Γεωργίου Β΄2, 100 28 Αθήνα
2. Βουλή των Ελλήνων, Βασ. Σοφίας 2-6, 100 21 Αθήνα
3. Ακαδημία Αθηνών, Ελ. Βενιζέλου 28, 106 79 Αθήνα
4. Υπουργεία, Δ/νσεις Διοικητικού, (για ενημέρωση υπηρεσιών και εποπτευόμενων φορέων)
5. Όλες τις Υγειονομικές Περιφέρειες, Γραφ. κ.κ. Διοικητών (με την παράκληση να ενημερωθούν όλοι οι εποπτευόμενοι φορείς τους).
6. Ε.Ο.Π.Υ.Υ., Αποστόλου 12, Γραφ. κ. Προέδρου, 151 23 Μαρούσι Αττικής
7. Ο.Κ.Α.Ν.Α. Γραφ. κ. Προέδρου, Αβέρωφ 21, 104 33 Αθήνα
8. ΚΕΕΛΠΝΟ, Γραφ. κ. Προέδρου, Αγράφων 3-5, 151 23 Μαρούσι Αττικής (για ενημέρωση υπηρεσιών και των ΚΕΔΥ)
9. Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, Γραφ. κ. Προέδρου, Νοσοκομείο Παίδων «Η Αγία Σοφία», Παπαδιαμαντοπούλου και Θηβών 1, 115-27 Αθήνα

10. Όλα τα ΑΕΙ και ΑΤΕΙ της Χώρας (για ενημέρωση Ιατρικών, Οδοντιατρικών Σχολών και Τμημάτων Επιστημών Υγείας)
11. ΓΕΕΘΑ/ΔΥΓ Στρ. Παπάγου Μεσογείων 227-231, 154 51, Χολαργός
12. Γ.Ε.Σ. Δ/νση Υγειονομικού Λ. Κανελλοπούλου Π. 1 & Κατεχάκη, 115 25, Αθήνα.
13. Γ.Ε.Α. Δ/νση Υγειονομικού Π. Κανελλοπούλου 3, 11525, Αθήνα
14. Γ.Ε.Ν. Δ/νση Υγειονομικού, Δεινοκράτους 70, 11521, Αθήνα
15. ΕΦΕΤ, Κηφισίας 124 και Ιατρίδου 2 Αμπελόκηποι.
16. Περιφέρειες της Χώρας, Γραφ. κ.κ. Περιφερειάρχων (για ενημέρωση των Π.Ε.)
17. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, Γραφ. κ.κ. Γεν. Γραμματέων (για ενημέρωση ΟΤΑ)
18. Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.) , Γ. Γενναδίου 8., 106 78 Αθήνα
19. Ελληνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων – Προαγωγής Υγείας, Παλαιολόγου 9, 151 24 Μαρούσι Αττικής
20. Πανελλήνιος Φαρμακευτικός Σύλλογος, Πειραιώς 134, 118 54 Αθήνα (ενημέρωση Μελών)
21. Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος Πλουτάρχου 3 και Υψηλάντους, 106 75, Αθήνα (ενημέρωση Μελών)
22. Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία, Θεμιστοκλέους 38, 106 78 Αθήνα
23. Ιατρική Εταιρεία Αθηνών, Μαιάνδρου 23 115 25 Αθήνα (Ενημέρωση Επιστημονικών Εταιρειών)
24. Πανελλήνια Ένωση Ιατρών Δημόσιας Υγείας (ΠΕΙΔΥ) ΕΣΥ
Λ. Αλεξάνδρας 215, 115 23 Αθήνα
25. Διαρκής Ιερά Σύνοδος Εκκλησία της Ελλάδος ,Ι. Γενναδίου 14, 115 21 Αθήνα (για ενημέρωση Ι.Μ.)
26. Πανελλήνιος Σύλλογος Διαιτολόγων – Διατροφολόγων, Πανόρμου 23, 115 22 Αθήνα (ενημέρωση Μελών)
27. Ένωση Διαιτολόγων-Διατροφολόγων Ελλάδος, Μαυροκορδάτου 11, Αθήνα, 106 78
28. Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδας, Βασ. Σοφίας 47, 106 76, Αθήνα (ενημέρωση Μελών)
29. Πανελλήνιος Σύλλογος Επισκεπτών – τριών, Παπαρηγοπούλου 15, 105 61, Αθήνα (ενημέρωση Μελών)
30. Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία, Ελ. Βενιζέλου 236, 163 41, Ηλιούπολη
31. Συνήγορος του Πολίτη, Χαλκοκονδύλη 17, 104 32 Αθήνα
32. Ε.Ε.Σ. Λυκαβηττού 1, 106 72 Αθήνα
33. Ε.Φ.Κ.Α. Τμήμα Προληπτικής Ιατρικής, Αγίου Κωνσταντίνου 8, 102 41 Αθήνα
34. Γενική Γραμματεία Μέσων Ενημέρωσης – Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας :
α) Για λογαριασμό Δημόσιας Τηλεόρασης β) Για λογαριασμό Δημόσιας Ραδιοφωνίας Αλεξάνδρου Πάντου και Φραγκούδη 11, 101 63 Αθήνα (δύο (2) αντίγραφα του εγγράφου).
35. ANTENNA, Κηφισίας 10-12, 15125 Μαρούσι Αττικής
36. ALPHA TV, 40° χλμ Αττικής Οδού (Σ.Ε.Α. Μεσογείων, Κτίριο 6) Κάντζα Αττικής
37. STAR CHANNEL, Βιτανιώτη 36, 145 64 Κάτω Κηφισιά Αττικής
38. ΑΘΗΝΑ 9,83 FM, Πειραιώς 100, 118 54 Αθήνα
39. ANTENNA 97,2 FM, Κηφισίας 10-123 151 25 Μαρούσι Αττικής
40. SKAI 100,3 FM, Φαληρέως 2 και Εθνάρχου Μακαρίου, 185 47 Ν. Φάληρο Αττικής.
41. ΕΣΗΕΑ Ακαδημίας 20, 106 71, Αθήνα

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφ. κ. Υπουργού Υγείας
2. Γραφ. κ. Αν. Υπουργού Υγείας
3. Γραφ. κ.κ. Γεν. Γραμματέων
4. Γραφ. κ.κ. Προϊσταμένων Γεν. Δ/νσεων
5. Δ/νσεις και Αυτοτελή Τμήματα του Υπουργείου
6. Γραφ. Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων
7. ΕΣΔΥ
8. ΣΕΥΥΠ
9. ΕΚΕΠΥ
10. Δ/ση Π.Φ.Υ, Τμήματα Γ' & Δ'